O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI

70111102-Ijtimoiy-gumanitar fanlarni o‘qitish metodikasi (huquq ta’limi) magistratura mutaxassisligining MALAKA TALABI

O‘zR OTFIV
Buyruq № 277
"24" "04" 08

Toshkent-2024

ISHLAB CHIQILGAN VA KIRITILGAN:
Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti.

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2024-yil «1» 08 dagi 277- sonli buyrug‘i bilan.

JORIY ETILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi hamda Maktabgacha va maktab ta’lim vazirligi.

Mazkur Malaka talablari “Oliy ta’lim davlat ta’lim standarti. Asosiy qoidalar”, “Oliy ta’lim davlat ta’lim standarti. Oliy ta’lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori”, O‘zbekiston Respublikasi Milliy va tarmoq malaka doiralari (ramkasi), kasbiy standartlar va kadrlar buyurtmachilari takliflariga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me’yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar ta’lim vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		bet
1.	**Umumiy tavsifi**	**4**
1.1.	Qo‘llanish sohasi	4
1.1.1.	Malaka talabining qo‘llanilishi	4
1.1.2.	Malaka talabining asosiy foydalanuvchilari	4
1.2.	Kasbiy faoliyatlarning tavsifi	4
1.2.1.	Kasbiy faoliyatning sohalari	4
1.2.2.	Kasbiy faoliyatlarning obyektlari	5
1.2.3.	Kasbiy faoliyatlarning turlari	5
1.2.4.	Kasbiy vazifalar	5
2.	**Kasbiy kompetensiyalarga qo‘yiladigan talablar**	**6**
3.	**Amaliyotlarga qo‘yiladigan talablar**	**8**
4.	**Fanlar katalogining tuzilishi**	**9**
	Bibliografik ma’lumotlar	**10**
	Kelishuv varag‘i	**11**

1. Umumiy tavsifi

70111102-Ijtimoiy-gumanitar fanlarni o'qitish metodikasi (huquq ta'limi) mutaxassisligi bo'yicha magistrlar tayyorlash milliy malaka ramkasi, kasb standartlari, kadrlar buyurtmachilari talab va ehtiyojlaridan kelib chiqib kunduzgi ta'lim shaklida amalga oshiriladi. Magistraturada o'qitish kredit-modul tizimi asosida tashkil qilinadi. Magistratura dasturining me'yoriy muddati 2 yil. Magistratura o'quv dasturining hajmi ta'lim shakli (kunduzgi), foydalaniladigan ta'lim texnologiyalaridan qat'iy nazar 120 kredit birligini tashkil etadi.

Bir o'quv yili uchun magistratura ta'lim dasturining hajmi 60 kreditni tashkil etadi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 24-maydagi PF-81-son Farmoniga ko'ra, *70111102-Ijtimoiy-gumanitar fanlarni o'qitish metodikasi (huquq ta'limi)* mutaxassisligi magistraturasida o'qish uchun kamida B1 darajadagi milliy yoki unga mos darajadagi xalqaro sertifikat talab etiladi.

1.1. Qo'llanish sohasi

1.1.1. Malaka talabining qo'llanilishi.

Mazkur Malaka talab 70111102-Ijtimoiy-gumanitar fanlarni o'qitish metodikasi (huquq ta'limi) mutaxassisligi bo'yicha magistrlar tayyorlash o'quv reja va fan dasturlarining o'zlashtirilishini amalga oshirishda O'zbekiston Respublikasi hududidagi barcha pedagogika sohasida kadr tayyorlaydigan oliy ta'lim muassasalari uchun talablar majmuyini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talabning asosiy foydalanuvchilari:

mazkur magistrtura mutaxassisligi bo'yicha fan, texnika va ijtimoiy soha yutuqlarini hisobga olgan holda o'quv reja va fan dasturlarini sifatli ishlab chiqish, samarali amalga oshirish va yangilash uchun mas'ul – oliy ta'lim muassasalarining professor-o'qituvchilari;

magistrtura mutaxassisligining o'quv reja va fan dasturlarini o'zlashtirish bo'yicha o'quv-tarbiya faoliyatini samarali amalga oshiruvchi barcha xodimlari va talabalari;

o'z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta'lim muassasalarining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o'quv bo'limi boshlig'i, dekanlar va kafedra mudirlari);

bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya komissiyalari;

oliy ta'lim muassasasini moliyalashtirishni ta'minlovchi organlar;

oliy ta'lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli Davlat organlari;

ta'lim sohasining magistratura mutaxassisliklaridan birini ixtiyoriy tanlash huquqiga ega bo'lgan bakalavrlar va boshqa manfaatdorlar.

1.2. Kasbiy faoliyatlarining tasnifi

1.2.1. Kasbiy faoliyatining sohalari:

Ijtimoiy-gumanitar fanlarni o'qitish metodikasi (huquq ta'limi) magistratura

mutaxassisligi – qo‘shimcha ravishda oliy ta’lim muassasalarida mutaxassislikka oid fanlarni o‘qitish, ilmiy-tadqiqot ishlari bilan shug‘ullanish, mos ta’lim yo‘nalishlari bo‘yicha ta’limni amalga oshiruvchi vazirliklar, uning tarmoq boshqarmalari va muassasalarida jarayonni loyihalashtirish va boshqarish kabi kompleks masalalar majmuasini qamrab oladi.

1.2.2. Kasbiy faoliyatining obyektlari:

oliy ta’lim, qayta tayyorlash va malaka oshirish, professional ta’lim muassasalarida pedagogik faoliyat;

Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy-tadqiqot institutlari va markazlari;

ta’lim sifatini monitoring qilish bo‘limlari.

1.2.3. Kasbiy faoliyatlarining turlari:

ilmiy- pedagogik tadqiqot;

ma’naviy-ma’rifiy;

tashkiliy-boshqaruv.

Mutaxassislik bo‘yicha tayyorlangan magistrlar kasbiy faoliyatlarining muayyan turlari ta’lim jarayonining manfaatdor ishtirokchilari bilan hamkorlikda oliy ta’lim muassasasi tomonidan aniqlanadi.

1.2.4. Kasbiy vazifalari.

70111102-*Ijtimoiy-gumanitar fanlarni o‘qitish metodikasi (huquq ta’limi)* mutaxassisligi bo‘yicha Milliy malaka ramkasining 7-malaka darajasi hamda magistr kasbiy faoliyatlarining sohalari, obyektlari va turlariga muvofiq magistratura bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bolishi lozim:

Ilmiy-pedagogik faoliyatida:

ilmiy, amaliy tadqiqotlarni o‘tkazish, tajriba natijalarini tahlil qilish va ular asosida ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish, ilmiy yangiliklarni kashf etish;

ilmiy maqolalar, ma’ruzalar, risola, o‘quv adabiyotlar tayyorlash va tahrir qilish, o‘tkazilayotgan tadqiqotlar mavzusi bo‘yicha ilmiy sharhlarni ishlab chiqish, referatlar va bibliografiyalarni tuzish;

ilmiy adabiyotlar va internet tarmog‘ida eng yangi ilmiy, pedagogik, yutuqlar haqidagi ma’lumotlarni maqsadga yo‘nalgan holda qidirish va topish;

ilmiy seminar, konferensiya va simpoziumlarni tashkil etish, o‘tkazish hamda faol ishtirok etish;

mos mutaxassislik mavzusi bo‘yicha ilmiy loyihalarni ishlab chiqish, yechilayotgan ilmiy muammolar va topshiriqlarning konseptual va nazariy modellarini ishlab chiqish;

oliy ta’lim, qayta tayyorlash va malaka oshirish, professional ta’lim muassasalarida mutaxassisligi bo‘yicha pedagogik va o‘quv-uslubiy faoliyat yuritish;

o‘quv jarayonini va ilmiy faoliyatni tashkil qilish, zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalardan, o‘qitishning texnik vositalaridan foydalanib o‘quv mashg‘ulotlarini o‘tkazish;

elektron (e-learning), mobil (m-learning), masofaviy axborot texnologiya va o‘quv-metodik majmualarni mukammal o‘zlashtirish;

pedagogik va ilmiy mahorati hamda malakasini muntazam oshirib borish;

mutaxassislik fanlarini o‘qitish metodikasini egallashi;

oliy, malaka oshirish va qayta tayyorlash, o‘rta maxsus, kasb-hunar ta’limi muassasalarida mutaxassislikka oid tayyorgarlik yo‘nalishida nazarda tutilgan o‘quv fanlari bo‘yicha amaliy va laboratoriya mashg‘ulotlarini o‘tkazish mahoratiga ega bo‘lishi;

zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalardan foydalanib o‘quv mashg‘ulotlarini tashkil etish va o‘tkazish;

mutaxassislik fanlari bo‘yicha mashg‘ulotlarni o‘tkazish uchun zarur bo‘lgan o‘quv-metodik hujjatlarni tayyorlash va rasmiylashtirish;

mutaxassislik fanlari bo‘yicha mashg‘ulotlarni o‘tkazish uchun o‘qitishning texnik va kompyuter vositalaridan foydalanish;

mustaqil ta’lim va ijodiy izlanish natijasida o‘qitilayotgan fan hamda pedagogik faoliyat sohasidagi yangi shakl, metodlar vositalarni o‘zlashtirish va o‘z-o‘zini rivojlantirish;

elektron axborot ta’lim muhitida ta’lim jarayonini pedagogik loyihalashtirish;

elektron (e-learning) va mobil (m-learning) o‘qitish uchun o‘quv-metodik majmualarni ishlab chiqish;

uzluksiz ta’lim tizimining DTS, Davlat talablari va boshqa o‘quv-me’yoriy hujjatlarni ishlab chiqish ***malakalariga ega bo‘lishi kerak.***

Ma’naviy-ma’rifiy faoliyatida:

ma’naviy-ma’rifiy ishlarni rejalashtira olishi, uni tashkil etish metodikasini egallash, o‘quvchilar ongiga huquqiy madaniyatni singdirish;

talabalarda mafkuraviy va axborot xurujlariga qarshi immunitetni yuzaga keltirish metod va texnologiyalarini bilishi;

globallashuv sharoitida kechayotgan jarayonlarda axborot kommunikatsiya texnologiyalarining o‘rni va ta’siri haqida tushuntirish ishlarini olib borish;

mahallalarda huquqiy-axloqiy tarbiya masalalari bo‘yicha individual suhbat o‘tkazish;

milliy urf-odat va marosimlarni o‘tkazishda, huquqiy umuminsoniy qadriyatlar, mehr-muruvvat, bag‘rikenglik, vatanparvarlik, sadoqat kabi yuksak insoniy fazilatlarni ochib berish qobiliyatlariga ega bo‘lishi kerak.

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatda:

pedagogik va axborot texnologiyalardan foydalangan holda ta’lim jarayonlari monitoringi va sifatini baholash mexanizmlarini ishlab chiqish;

jamoada ijtimoiy va ma’naviy-ma’rifiy ishlarni tashkil etish va boshqarish;

fikrlar har xil bo‘lgan sharoitda to‘g‘ri qaror qabul qilish;

bajarayotgan faoliyati bo‘yicha ish rejasini tuzish, nazorat qilish va amalga oshirilgan ishning natijalarini baholash qobiliyatlariga ega bo‘lish.

2. Kasbiy kompetensiyalarga qo‘yiladigan talablar

ilmiy dunyoqarashga doir bilimlar tizimini egallagan bo‘lishi, umum metodologik fanlar asosini, davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi;

ijtimoiy muammolar va jarayonlarni mustaqil taxlil qilish;

huquqqiy umuminsoniy qadriyatlar bo‘yicha o‘z nuqtai nazarini og‘zaki va yozma bayon etishi, huquq sohalarini nazariy asoslarni anglagan holda jamiyatda

huqquqiy ong va huquqiy madaniyatni mohiyatini hamda uning asosiy g‘oyalar bilan mutanosibligi va farqini bilish;

tabiat va jamiyatda yuz berayotgan jarayon va hodisalar haqida yaxlit tasavvurga ega bo‘lishi, insonning huquqqiy qiyofasi haqida bilimlarga ega bo‘lishi, ulardan hayotda va kasbiy faoliyatida hamda zamonaviy ilmiy tadqiqotlarda foydalana olish;

shaxsning inson, jamiyat, atrof muhitga bo‘lgan munosabatini tartibga soluvchi huquqiy va axloqiy me’yorlarni kasbiy faoliyatida qo‘llay olish;

yangi bilimlarni mustaqil o‘zlashtira olishi, takomillashtirishi va o‘z mehnatini ilmiy asosda tashkil qila bilish;

o‘zining individual bilimlariga tayangani holda ijtimoiy va shaxsiy ahamiyatga ega bo‘lgan muammolarni tushunishi va ularni tahlil qilish;

fikrlash madaniyati, muayyan tafakkur uslubiga, og‘zaki va yozma nutqini aniq bayon qilish;

o‘zlashtirilgan bilimlarni ijodiy tanqidiy ko‘rib chiqish va tahlil qilishi, ulardan ilmiy faoliyatida foydalana olish;

xorijiy tillardan birini ilmiy muloqot va kasbiy malaka almashish vositasi sifatida egallagan bo‘lishi;

axborotni to‘plash, saqlash, ularga ishlov berish va ulardan foydalanish usullarini egallash, o‘zining kasbiy faoliyatida asosli mustaqil qarorlar qabul qila bilish;

bugungi axborotlashgan jamiyat sharoitida axborot texnologiyalarining mohiyati va ahamiyatini tushunish, axborot xuruji xavfi va tahdidlarni anglash, axborot xavfsizligining asosiy talablariga rioya qilish;

internet tarmog‘idan axborotlarni olish, saqlash, qayta ishlashning asosiy usullari va vositalariga ega bo‘lishi, axborotni boshqarish vositasi sifatida kompyuter bilan ishlash;

davlat, nodavlat va notijorat tashkilotlari tomonidan e’lon qilingan loyihalarda ishtirok etish uchun loyiha tayyorlash;

o‘quv-tarbiya jarayonini modellashtirish va uni ta’lim amaliyotiga tatbiq etish;

fanning zamonaviy yutuqlari, pedagogik texnologiyalardan foydalanish, darsni o‘quv-tarbiyaviy jarayon qonuniyatlari asosida tashkil etish, ta’lim oluvchilarning qiziqishlari, layoqati va talablarini hisobga olish asosida ular tomonidan bilimlarning puxta o‘zlashtirilishi uchun zarur sharoitlarni yarata olish;

psixologik va pedagogik tadqiqotlarning miqdor va sifat metodlarini egallaganlik.

o‘qitish, tarbiya, rivojlanishning turli nazariyalariga doir bilimlar, ta’limning turli bosqichlarida o‘qitish dasturlaridan foydalanish qobiliyati;

ta’lim jarayoni sub’ektlarining birgalikdagi hamkorlikdagi faoliyati va shaxslararo o‘zaro harakatini tashkil etish usullarini egallaganlik;

ta’lim oluvchi shaxsining har tomonlama rivojlantirish jarayonini motivatsiyalash va faollashtirish, o‘quv-tarbiyaviy faoliyat barcha bosqichlarining mantiqiyligi va emotsionalligiga erishish, didaktik vositalardan samarali foydalanish; zarur bilim, ko‘nikma va malakalar, fikrlash va faoliyat ratsional

usullarini shakllantirish, mavjud bilimlarni doimo boyitib borish ehtiyojini yuzaga keltirish, har bir darsni tashhis etish, prognozlash va puxta loyihalashtirish;

jamiyatning ijtimoiy-madaniy tuzilmasining o‘ziga xosliklari, shuningdek, milliy tarbiyaning qonuniyat va tamoyillarini hisobga olgan holda, ko‘pmadaniyatlilik muhitida kasbiy faoliyatni tashkil etish usullarini egallash;

kasbiy vazifalarni hal etishda fanlararo va vakolatli tuzilmalarning birgalikdagi faoliyatida ishtirok etishga qobiliyatlilik;

kasbiy faoliyatda bola huquqlari to‘g‘risidagi asosiy xalqaro va milliy me’yoriy-huquqiy hujjatlardan foydalanish qobiliyati;

har bir darsning ta’limiy vazifalarini aniq belgilash, darsni axborotlar bilan boyitish, ijtimoiy va shaxsiy ehtiyojlarni hisobga olish bilan mazmunini optimallashtirish, idrok etish va o‘zlashtirishning eng yangi texnologiyalarini qo‘llash, turli xildagi shakl, metod va vositalardan mos ravishda foydalana bilish;

ta’lim oluvchilarga o‘zgaruvchan mehnat bozori talablariga moslashuvchanlikka doir kompetensiyalarni rivojlantirishga yordam beradigan va faol fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishga imkon beradigan natijaviylik va mobillikka yo‘naltirilgan o‘qitishga qobiliyatlilik ***malakalariga ega bo‘lishi kerak.***

3. Amaliyotlarga qo‘yiladigan talablar.

Ilmiy amaliyot - oliy ta’lim muassalaridagi ta’lim jarayonlarini tashkillashtirish bilan tanishish, ya’ni bo‘limlar strukturasi va vazifalari, o‘quv jarayonini tashkil qilishdagi va o‘quv jarayonining direktiv va normativ hujjatlari, pedagogik faoliyatning boshlang‘ich mahorat ko‘nikmalarini o‘rganish, ta’lim muassalarida o‘tkaziladigan ilmiy ishlarda qatnashish, tanlab olingan fan bo‘yicha amaliyot davrida vazifalarni bajarish (rahbar nazorati ostida), shu fanni o‘tish bo‘yicha uslubiy reja ishlab chiqishdan iboratdir.

4. Fanlar katalogining tuzilishi

T.r.	Fanning malaka-viy kodi	Fanlar bloklari va bloklarining nomlari	Umumiy yuklamaning hajmi, soatlar	Umumiy yuklamaning hajmi, kredit	Semestri
1		**2**	**3**	**4**	
1.00.		**Majburiy fanlar**	**900**	**30**	
1.01.	ITM1105	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi	150	5	1
1.02.	YaO'TSTTI1205	Yangi O'zbekiston taraqqiyotida strategiyasida ta'lim tizimidagi islohatlar	150	5	2
1.03.	OPTMFO'M1105	Oliy va professional ta'limda mutaxassislik fanlarini o'qitish metodikasi	150	5	1
1.01	HZDHRT 1305	Hozirgi zamon davlat huquqining rivojlantirish tendensiyalari	150	5	3
1.02	QH1405	Qiyosiy huquqshunoslik	150	5	4
1.03	KM1305	Kasbiy ma'naviyat	150	5	3
2.00.		**Jami:**	**900**	**30**	
2.00.		**Tanlov fanlar**	**900**	**30**	**1-4**
Kvalifikatsiya: Huquqshunos, pedagog-tadqiqotchi					
3.00.		**Ilmiy faoliyat**	**1800**	**60**	**1-4**
		JAMI	**3600**	**120**	

Bibliografik ma'lumotlar

UDK 76/85.2

OKS 01.040.01

Tayanch so'zlar:

kasbiy faoliyat turi, kompetensiya, modul, ta'lim yo'nalishi, kasbiy faoliyat ob'ekti, kasbiy faoliyat sohasi, magistraturaning o'quv reja va fan dasturi (magistratura dasturi), profil, o'qib o'rganish natijalari, o'quv davri, e-learning va m-learning texnologiyalari, ekspert xizmati, baholash, sifatni baholash va nazorati, mustaqil ta'lim, ishlab chiqarish, tashkiliy-boshqaruv faoliyati, malaka amaliyoti, davlat attestatsiyasi, o'quv fanlari bloki, oliy ta'lim muassasasi, ta'lim jarayoni, maktabgacha ta'lim, loyihalash, ilmiy tadqiqot jarayoni, maxsus fanlarni o'qitish metodikasi, axborot-kommunikativ tizimlar, zamonaviy tadqiqot metodlari, axborot va zamonaviy pedagogik texnologiyalar, modellar va modellash, fan ishchi dasturlari, zamonaviy o'lchov asboblari, ilmiy tadqiqotlarni tashkil qilish, virtual elektron bilim manbalari, didaktika, nazariya.

Kelishuv varag‘i

Ishlab chiquvchilar, kelishilgan asosiy kadrlar iste’molchilari

ISHLAB CHIQILGAN:
Nizomiy nomidagi Toshket davlat pedagogika universiteti

Rektor _____ **A.Kirgizbayev**

2024-yil «20» 07

M.O‘

KELISHILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi
Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy ta’limni
rivojlantirish tatqiqotlari markazi

Direktor _____ M.Boltabayev

2024-yil «01» 08.

M.O‘

Mirzo Ulug‘bek nomidagi
O‘zbekiston Milliy universiteti

Rektor _____ I. Madjidov

2024-yil «20» 07

M.O‘

Chirchiq davlat pedagogika universiteti

Rektor _____ G.Muxamedov

2024-yil «20» 07

M.O‘

O‘zbekiston Respublikasi
Maktabgacha va maktab ta’limi
vazirligi huzuridagi
Respublika ta’lim markazi

Direktor _____ Sh.Xudaykulov

2024-yil «20» 07

M.O‘